

“ਉਹਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ”

(3:12-26)

ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਤੇ, ਮਾਂ ਪਿਓ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਵੱਡਾ ਹੋਣ ਤੇ, ਨਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਖੀਰ, ਸਾਡੇ ਨਾਂਵਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਪਛਾਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੀ ਬਣ ਗਏ ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ। ਨਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ ਦੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਵੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦੇ, ਜਾਂ ਵੇਖਦੇ ਹੋ? ਸਗੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਉਸ ਆਦਮੀ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤਾ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਗਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਹਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।¹

ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ, ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਆਦਮੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਆਦਮੀ ਵਿਚ ਪਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਭ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੂਚ 20 ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਤੀਜਾ ਹੁਕਮ ਸੀ ਕਿ ‘‘ਤੂੰ ਯਹੋਵਾਹ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾ ਨਾਮ ਵਿਅਰਥ ਨਾ ਲੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜਾ ਉਹਦਾ ਨਾਮ ਵਿਅਰਥ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਯਹੋਵਾਹ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾ ਠਹਿਰਾਵੇਗਾ’’ (ਆਇਤ 7)। ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਵਿਅਰਥ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਇਹ ਸਰਾਪ ਕਿਉਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ? ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ!

ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 3 ਅਤੇ 4 ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (3:6, 16; 4:7, 10, 12, 17, 18, 30)। ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ, ਜੀ ਉੱਠਣ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਤੇ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ...

... ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਤ ਉੱਚਿਆਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਿਹੜਾ ਸਭਨਾਂ ਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਹੈ ਭਈ ਯਿਸੂ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਅਕਾਸ਼ ਉਤਲਿਆਂ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਉਤਲਿਆਂ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਗੋਡਾ ਨਿਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਅਤੇ ਹਰ ਜ਼ਬਾਨ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਪਿਤਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਲਈ ਮੰਨ ਲਵੇ ਜੋ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈ (ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 2:9-11)!

ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 3 ਅਤੇ 4 ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਚੰਗਿਆਈ ਹੋਈ, ਉਹਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਹਦੇ ਨਾਮ ਲਈ ਦੁੱਖ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸ਼ਕਤੀ ਮਿਲੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਅਧਿਆਇਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਜਾਰੀ

ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਵੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਉਹਦੀ ਪਛਾਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸਗੋਂ ਉਸਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਉਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗਦੀ ਹੈ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਅਧਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਦਮੀ ਪਤਰਸ, ਯੂਹੰਨਾ ਜਾਂ ਚੰਗਿਆਈ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਜਾਂ ਸਭਾ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਆਕਰਸ਼ਣ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਹੈ! ਯਹੂਦੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸਮਝਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੁਆਰਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ; ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੇਰ ਉਹਦੇ ਤੋਂ ਖਹਿੜਾ ਛੁਡਾਉਣਾ ਔਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 3 ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ, ਸਾਨੂੰ ਪਤਰਸ ਦਾ ਦੂਜਾ ਲਿਖਤ ਸੰਦੇਸ਼ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਇਆ (ਵੇਖੋ 4: 1)। ਇਹ ਪਾਠ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2 ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਮੇਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ।² ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2 ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਪਤਰਸ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਸੀ; ਇਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਹੋਰ ਕਈ ਹਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਕਈ ਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2 ਵਿਚ ਪਤਰਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਾਉਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਤਰਸ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਵਰ ਦਾ ਦਾਸ, ਪਵਿੱਤਰ, ਧਰਮੀ ਜਨ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ (ਕਰਤਾ) ਅਤੇ ਮੂਸਾ ਵਰਗਾ ਨਬੀ ਕਿਹਾ।

ਪਛਾਣ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ (3:12)

ਹੁਣ ਤਕ, ਲੋਕ ਪਤਰਸ, ਯੂਹੰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਮੰਗਤੇ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ, ਸਭ ਲੋਕ ਤਿਆਰ ਸਨ ਅਤੇ ਭੀੜ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ‘ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਪਤਰਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੋਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਹੇ ਇਸਰਾਏਲੀਓ, ਐਸ ਮਨੁੱਖ ਉੱਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਅਚਰਜ ਮੰਨਦੇ ਹੋ ... ?’ (ਆਇਤ 12)। ਬੀਤੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਬੀਮਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਰਦਿਆਂ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਚੰਗਿਆਈ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਵੱਲ ਹੱਥ ਕਰਦਿਆਂ ਪਤਰਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ‘ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਇਉਂ ਕਾਹਨੂੰ ਤੱਕ ਰਹੇ ਹੋ ਭਈ ਜਾਣੀਦਾ ਅਸਾਂ ਆਪਣੀ ਸਮਰਥਾ ਯਾ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਨੂੰ ਤੁਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ’ (ਆਇਤ 12)।

ਜੇ ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਇਸ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਲਲਚਾਏ ਤਾਂ ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹਲੀਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਬਹਿਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਕੌਣ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 9:34)। ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਮੌਕਾ ਸੀ! ਪਤਰਸ ਵੱਲੋਂ ਬੱਟ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸੁਣ ਕੇ ਮਨ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਭਗਤੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਥਿਤ ਚੰਗਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿੰਨਾ ਫਰਕ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਖੁਸ਼ਾਮਦ ਕਰਾਉਣ ਵਿਚ ਭੋਰਾ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦੇ!

ਸਮੀਖਿਆ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ (3:13-15)

ਅਗਲੇ ਪਲ ਵਿਚ ਪਤਰਸ ਨੇ ਇਸ ਚੰਗਾਈ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਵੱਲ ਜਾਂਦਿਆਂ, ਉਹਨੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ (3:13-15) ਵੱਖ ਵੱਖ ਤੁਲਨਾਵਾਂ ਕਰਕੇ

ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨਾਲ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਤੁਲਨਾ ਆਇਤ 13 ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ:

ਅਬਰਾਹਾਮ ਅਤੇ ਇਸਹਾਕ ਅਤੇ ਯਾਕੂਬ ਦੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ [ਕੁਚ 3:6, 15 ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਇਹੀ ਪਛਾਣ ਕਰਾਈ ਸੀ] ਨੇ ਅਰਥਾਤ ਸਾਡੇ ਪਿਓ ਦਾਦਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕ ਯਿਸੂ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕੀਤੀ ਜਿਹ ਨੂੰ ਤੁਸਾਂ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਿਲਾਤੁਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕੀਤੀ।

ਇੱਥੇ ਪਤਰਸ ਨੇ ਯਿਸੂ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਸਿਰਲੇਖ ਵਰਤਿਆ: *ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾ ਸੇਵਕ* (ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਵਰਤੋਂ ਆਇਤ 26 ਵਿਚ ਹੋਈ ਹੈ)। ਯਸਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਮਹਾਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾ ਦੁਖਿਆਰਾ ਦਾਸ³ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਗੂੰਜ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੋਥੀ⁴ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਂਵਾਂ ਵਿਚ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਤਰਸ ਆਪਣੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਸੇਵਕ ਦੀਆਂ ਨਬੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਯਿਸੂ ਹੀ ਸੀ!

ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕ ਨਾਲ ਕੀ ਕੀਤਾ? ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ‘ਵਡਿਆਈ ਕੀਤੀ।’ ਇਹਦੇ ਉਲਟ *ਯਹੂਦੀਆਂ* ਨੇ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਕੀ ਕੀਤਾ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਲਾਤੁਸ ਕੋਲ ‘ਫੜਵਾ’ ਦਿੱਤਾ।⁵ ਫਿਰ ਭੀੜ ਨੇ ਉਹਦਾ ‘ਇਨਕਾਰ’ ਕੀਤਾ। ਜਦ ਪਿਲਾਤੁਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ‘ਫੇਰ ਯਿਸੂ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਮਸੀਹ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ?’ ਤਾਂ ਉਹ ਡੰਡ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਸਨ ਕਿ ‘ਸਲੀਬ ਦਿਓ।’ ਜਦ ਪਿਲਾਤੁਸ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ‘ਉਹਨੇ ਕੀ ਬੁਰਿਆਈ ਕੀਤੀ ਹੈ?’ ਤਾਂ ਉਹ ‘ਹੋਰ ਵੀ ਡੰਡ ਪਾ ਕੇ’ ਆਖਣ ਲੱਗੇ ਸਨ ਕਿ ‘ਇਹਨੂੰ ਸਲੀਬ ਦਿਓ!’ (ਮੱਤੀ 27:22, 23)।

ਆਇਤ 13 ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਤੁਲਨਾ ਹੈ: ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਇਕ ਕੁਧਰਮੀ ਰੋਮੀ ਰਾਜਪਾਲ, ਪਿਲਾਤੁਸ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣ ਲਈ ਵਾਹ ਲਾਈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਲੋਕ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਹਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰ ਉਸ ਘਿਣਾਉਣੀ ਘੜੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਫਾਹ ਲੈ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਇਤ 14 ਵਿਚ ਪਤਰਸ ਨੇ ਤੀਜੀ ਤੁਲਨਾ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਿਰਲੇਖ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ‘ਤੁਸਾਂ ਉਸ ਪਵਿੱਤਰ ਅਰ ਧਰਮੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਚਾਹਿਆ ਭਈ ਇਕ ਖੂਨੀ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇ।’ ‘ਉਸ ਪਵਿੱਤਰ⁶ ਅਰ ਧਰਮੀ’⁷ ਦੇ ਇਸ ਦੋਹਰੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਮੂਲ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਹੈ। ਦੁਸ਼ਟ ਆਤਮਾ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ‘ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਪੁਰਖ’ ਮੰਨ ਕੇ ਉਹਦੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਹੋਣ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ (ਮਰਕੁਸ 1:24)। ਯਿਸੂ, ਜੋ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਧਰਮੀ ਹੈ, ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਬਰੱਥਾਸ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੋ ਇਕ ਕਾਤਲ ਸੀ। ਭੀੜ ਨੇ ਉਸ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਧਰਮੀ ਨਾਲ ਕੀ ਕੀਤਾ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਰੱਥਾਸ ਨਾਲ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇਕ ਬਾਗੀ ਅਤੇ ਕਾਤਲ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ (ਲੂਕਾ 23:13-25)।

ਚੌਥੀ ਤੁਲਨਾ ਆਇਤ 14 ਦੇ ਅਖੀਰ ਅਤੇ ਆਇਤ 15 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ: ਤੁਸਾਂ ‘ਚਾਹਿਆ ਭਈ ਇਕ ਖੂਨੀ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇ ਪਰ ਜੀਉਣ ਦੇ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਾਰ

ਸੁੱਟਿਆ ...'' (ਆਇਤ 15)। ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ '‘ਕਰਤਾ’' (archegos) ਦਾ ਮੂਲ ਅਰਥ ਹੈ '‘ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ।’' ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਚਾਰ ਵਾਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹਦਾ ਅਰਥ '‘ਜਿਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ’' ਜਾਂ '‘ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।’' ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਇਹਦਾ ਅਨੁਵਾਦ '‘ਜਿਉਣ ਦੇ ਕਰਤਾ’' ਲਈ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਨਿਊ ਸੈਂਚਰੀ ਵਰਜ਼ਨ ਵਿਚ '‘ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ’' ਹੈ। ਬਰੱਥਾਸ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲੈਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਯਿਸੂ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਫਰਕ ਸੀ। ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ, ਪਤਰਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ '‘ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ!’'

ਜੀ ਉੱਠਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (3:15)

ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲੋਂ ਨੀਚ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ! ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਕੰਮ ਦਾ ਘਟੀਆਪਨ ਆਇਤ 15 ਵਿਚ ਪਤਰਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਆਖ਼ਰੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ: '‘ਪਰ ਜਿਉਣ ਦੇ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ ਜਿਹਨੂੰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਵਾਲਿਆ ...।’' ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। '‘ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਸਲੀਬ ਆਖ਼ਰੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਖ਼ਾਲੀ ਕਬਰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਵਚਨ ਸੀ।’'

ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਪਤਰਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ! ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਤੋਂ ਮੋੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ। ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਪ ਦੀ ਮਾੜੀ ਖ਼ਬਰ ਵੀ ਸੁਣਾਈ ਜਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਹੋਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੋਗ ਕੀ ਹੈ।

ਆਇਤ 15 ਵਿਚ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਪਤਰਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ '‘ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹਾਂ।’' ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਆਦਮੀ ਚੰਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਹੋਰ ਵੀ ਸਮਰਥਾ ਭਰੀ ਸੀ।

ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵਡਿਆਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ (3:16)

ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਪਤਰਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਸਭ ਯਿਸੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਮਹਿਮਾ ਦੇਣ ਲਈ ਹੀ ਸੀ: '‘ਉਹ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਉਹ ਦੇ ਨਾਮ ਹੀ ਨੇ ਐਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਿਹਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਅਤੇ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਤਕੜਾ ਕੀਤਾ। ਹਾਂ, ਓਸੇ ਨਿਹਚਾ ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਉਹ ਦੇ ਦੁਆਰ ਤੋਂ ਹੈ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਤੁਸਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ’' (ਆਇਤ 16)। ਇਹ ਵਾਕ ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਵੀ ਬੇਤੁਕਾ ਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੇਤੁਕਾ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਉਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੂਰੀ ਸਤਰ ਜਾਂ ਸਹੀ

ਵਿਆਕਰਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਲੂਕਾ ਨੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਆਇਤ 16 ਤਕ ਨੂੰ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਪਤਰਸ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਣ ਕੇ ਉਹਨੇ ਚਾਹਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਤਰਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਵੇਂ ਦਾ ਉਵੇਂ ਹੀ ਸੁਣ ਲਈਏ (ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਾ ਤਾਂ ਲੂਕਾ ਦੀ ‘ਕਲਪਨਾ’ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ‘ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਪਾਏ’।)

ਬੇਤੁਕਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਪਤਰਸ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਾਂਗ ਸਾਫ਼ ਸੀ: ਇਹ ਆਦਮੀ ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਲਿਆਕਤ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ *ਯਿਸੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ* ਚੰਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ!

ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਯਿਸੂ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਇਹ ਚੰਗਾਈ ‘ਓਸੇ ਨਿਹਚਾ ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਉਹਦੇ ਦੁਆਰ ਤੋਂ ਹੈ’ ਹੋਈ ਸੀ; ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ‘ਪੂਰੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ’ ਮਿਲ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਜਿਸ ਨਿਹਚਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਚੰਗਾਈ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਨਹੀਂ (ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ) ਸਗੋਂ ਇੱਥੇ *ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ* ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਜਦ ਰਸੂਲ ਦੁਸ਼ਟ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕੇ ਸਨ ਤਾਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹਦਾ ਕਾਰਣ *ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਕਮੀ* ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਦੁਸ਼ਟ ਆਤਮਾ ਤੋਂ ਗ੍ਰਸਤ ਆਦਮੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਕਮੀ (ਤੁਲਨਾ ਮੱਤੀ 17:20)। ਆਪਣੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਗਿਆਰ੍ਹਾਂ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਪਰਤੀਤੀ ਅਰ ਸਖਤਦਿਲੀ ਦਾ ਉਲਾਂਭਾ ਦਿੱਤਾ’ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 16: 14)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰੇਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਰਥਾਤ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ:

ਅਤੇ ਨਿਹਚਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਉਹ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ ਭੂਤਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣਗੇ, ਉਹ ਨਵੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਬੋਲਣਗੇ, ਉਹ ਸੱਪਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲੈਣਗੇ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਜ਼ਹਿਰ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਪੀ ਲੈਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਿਚਲੇਗਾ। ਉਹ ਰੋਗੀਆਂ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖਣਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਚੰਗੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ (ਮਰਕੁਸ 16: 17, 18)।

ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਰਸੂਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ’ ਬੀਮਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 3 ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਇਵੇਂ ਹੀ ਹੋਇਆ।

ਆਓ ਪਤਰਸ ਦੇ ਮੂਲ ਵਿਚਾਰ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਈਏ: ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਦਮੀ ਮੋਅਜਜ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਚੰਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਦਮੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੀ ਇਹੀ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਸੀ! ਮੁੱਖ ਗੱਲ ਉਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਪੈਂਟੀਕਾਸਟ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪਤਰਸ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸੀ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਹਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਉਹ ਯੁੱਗਾਂ ਤੋਂ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ!

ਮੁੜ ਭਰੋਸਾ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ (3:17, 18)

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ ਨਾਲ ਹੋਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦੇ, ਪਤਰਸ ਨੇ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ, ‘‘ਅਤੇ ਹੁਣ ਹੋ ਭਾਈਓ, ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਅਣਜਾਣਪੁਣੇ ਨਾਲ ਇਹ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਭੀ ਕੀਤਾ’’ (ਆਇਤ 17)। ਪਤਰਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੜੀ ਨਰਮਾਈ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਭੈੜਾ ਸਲੂਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਮਰਦਾਨਗੀ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ)। ਯਾਨੀ ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਜੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਯਿਸੂ ਕੌਣ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਨਹੀਂ ਖਿਆਲ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸਕਦੇ ਸੀ।’’ ਪਤਰਸ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨਾ ਸਮਝੋ। ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ; ਇਹ ਅਗਿਆਨਤਾ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦਿਆਂ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਹਦਾ ਕਾਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਜਨੂੰਨ ਸੀ। ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਣਜਾਣਪੁਣੇ ਕਾਰਣ ਉਹ ਘੱਟ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ; ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੋਬਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਸਗੋਂ ਪਤਰਸ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘‘ਅਣਜਾਣਪੁਣੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ’’ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਮੀਦ ਹੈ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਅਧੀਨ ਅਣਜਾਣਪੁਣੇ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਪਾਪ ਅਤੇ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੇ ਪਾਪ ਵਿਚ ਫ਼ਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਲੇਵੀਆਂ 4; 5; ਗਿਣਤੀ 15:22-31)। ਅਣਜਾਣਪੁਣੇ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ; ਅਜਿਹੇ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੇ ਪਾਪ ਲਈ ਕੋਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।¹⁰ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ‘‘ਛੋਕ’’ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ; ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਪਥਰਾਅ ਕਰਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਤਰਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਆਸ ਬੱਝੀ: ‘‘ਇਹ ਤੁਸਾਂ ਅਣਜਾਣਪੁਣੇ ਵਿਚ ਕੀਤਾ।’’

ਪਰ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਤਕ ਅਣਜਾਣਪੁਣੇ ਦੇ ਪਰਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਪਤਰਸ ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ‘‘ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਸਭਨਾਂ ਨਬੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਅਗੇਤੀ ਖਬਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਭਈ ਮੇਰੇ ਮਸੀਹ ਨੇ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣਾ ਹੈ ਸੋ ਉਸ ਨੇ ਇਉਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ’’ (ਆਇਤ 18)। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਣਜਾਣਪੁਣਾ ਨਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਮਸੀਹਾ ਨੇ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣਾ ਹੀ ਸੀ। ਦੁੱਖ ਸਹਿ ਕੇ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹਾ ਬਣਨ ਦੇ ਨਾਕਾਬਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਿਆ; ਸਗੋਂ ਇਹ ਤਾਂ ਉਹਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭਾਗ ਸੀ।¹¹

ਤੋਬਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ (3:19)

ਨਬੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਤਰਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤੋਬਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਵੱਲ ਪਰਤ ਆਉਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ: ‘‘ਇਸ ਲਈ ਤੋਬਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਮੁੜੋ ਭਈ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਪ ਮਿਟਾਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੇ ਸੁੱਖ ਦੇ ਦਿਨ ਆਉਣ’’ (ਆਇਤ 19)।

12 ਤੋਂ 26 ਆਇਤਾਂ ਤਕ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ, ਮੈਂ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅਧੂਰਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ 4 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਆਇਤ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਜਾਂ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬਚਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ’’ ਤਾਂ ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ

ਗਿਆ। ਇਸ ਵਾਰ ਪਤਰਸ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਵੱਲ ਮੁੜਨ ਲਈ ਉਵੇਂ ਹੀ ਦੱਸ ਸਕੇ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਉਹਨੇ 2:38 ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਸੀ।¹² 3:19 ਵਿਚ ਪਤਰਸ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਵਾਕ ਦੀ 2:38 ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਵਾਕ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ:

ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:38
‘‘ਤੋਬਾ ਕਰੋ

ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 3:19
‘‘ਇਸ ਲਈ ਤੋਬਾ ਕਰੋ

ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ...
ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ
ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਵੋ

ਅਤੇ ਮੁੜੋ

ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ
ਦੇ ਲਈ

ਭਈ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਪ ਮਿਟਾਏ ਜਾਣ

ਤਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦਾ ਦਾਨ
ਪਾਓਗੇ।’’

ਤਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੋਂ ਸੁੱਖ ਦੇ ਦਿਨ ਆਉਣ।’’

ਆਹਮੋ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਤੇ, ਦੋਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਝੱਟ ਨਜ਼ਰ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਸਮਾਨਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਆਇਤਾਂ ‘‘ਤੋਬਾ ਕਰੋ’’ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ‘‘ਤੋਬਾ ਕਰੋ’’ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਪਾਪ ਕਾਰਣ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੁੱਖ ਕਾਰਣ, ਅਸੀਂ ਪਾਪ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਰੁਖ ਬਦਲ ਕੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।¹³ ਦ ਨਿਊ ਸੈਂਚੂਰੀ ਵਰਜ਼ਨ ਵਿਚ ‘‘ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਨਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸੁੱਟੋ’’ ਹੈ। ਪਤਰਸ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਦੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਦਾਸ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਧਰਮੀ ਜਨ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਤੇ ਅਹਿਮ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਇਸ ਘਿਣਾਉਣੇ ਪਾਪ ਤੋਂ ਤੋਬਾ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਫਿਰ, 3:19 ਦਾ ਤੀਜਾ ਭਾਗ ਵੇਖੋ। ‘‘ਭਈ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਪ ਮਿਟਾਏ ਜਾਣ।’’ ਇੱਥੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਤਸਵੀਰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਿਆਹੀ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ਾਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਧੁਨਿਕ ਸਿਆਹੀ ਵਾਂਗ ਕਾਗਜ਼ [ਜੋ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਪੇਪੀਰਸ ਦੇ ਟਾਂਢਿਆਂ ਤੋਂ ਬਣਦਾ ਸੀ] ਨੂੰ ਕੱਟਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਲਿਖਾਵਟ ਉਤਲੀ ਸਤਾ ਤੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਜਾਂ ਸਪੰਜ ਡਿਓਂ ਕੇ ਮਿਟਾਇਆ ਜਾਂ ਪੂੰਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।¹⁴ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪਾਪ ‘‘ਮਿਟਾਏ ਜਾਣ’’ ਦਾ ਅਰਥ ਸੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦੇਣਾ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਵੀ 2:38 ਵਿਚਲੇ ‘‘ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇ ਲਈ’’ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ (ਇੱਥੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਬਾਈਬਲ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਵਾਕ ਰਚਨਾ ਵਿਚ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ-ਅਨੁਵਾਦਕ) ਪਹਿਲੀ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਅਰਥ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੀ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਸਬੰਧ ਹੋਵੇ। ਦੋਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਓ। ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:38 ਵਿਚ, ‘‘ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ... ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਵੋ’’ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦਕਿ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 3:19 ਵਿਚ ਸਧਾਰਨ ਅਰਥ ਵਿਚ ‘‘ਮੁੜ’’ ਆਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ।¹⁵ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਵੱਲ ਮੁੜ ਸਕਦੇ ਸਨ।¹⁶ ਭਲਾ ਮੁੜ ਆਉਣ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘‘ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿਚ’’ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲ ਮੁੜਨ ਲਈ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣਾ ਮਨਬਦਲੀ ਦਾ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭਾਗ ਹੈ!

ਅਖੀਰ ਵਿਚ, ਆਓ ਦੋਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੌਥੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:38 ਵਿਚ ‘‘ਤਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦਾ ਦਾਨ ਪਾਓਗੇ’’ ਹੈ ਜਦਕਿ 3:19 ਵਿਚ ‘‘ਤਾਂ ਜੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੋਂ ਸੁੱਖ ਦੇ ਦਿਨ ਆਉਣਾ’’ ਹੈ। ਵਾਕਾਂਸ਼ ‘‘ਸੁੱਖ ਦੇ ਦਿਨ’’ ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਤਮਿਕ ਬਰਕਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ,¹⁷ ਸੁੱਖ ਦੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ‘‘ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੋਂ’’ (ਅਰਥਾਤ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੋਣ ਤੇ) ਹੀ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। 2:38 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦ ਅਸੀਂ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਤਮਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਦਾ ਆਤਮਾ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।¹⁸ ‘‘ਆਤਮਾ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ’’ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:18) ਹੋ ਕੇ ਸਾਡੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ‘‘ਸੁੱਖ (ਰੁਹਾਨੀ ਸ਼ਾਂਤੀ) ਦੇ ਦਿਨ’’ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਯੂਹੰਨਾ 7:37-39 ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਦਾਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ‘‘ਅਮ੍ਰਿਤ ਜਲ ਦੀਆਂ ਨਦੀਆਂ’’ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹੀਅਤ ਬੋਝ ਲਗਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਪਤਰਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਬਰਕਤ ਹੈ!

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਦੋ ਮਹਾਨ ਸੱਚਾਈਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ: ਜੇ ਅਸੀਂ ਤੌਬਾ ਕਰਕੇ ਖੁਦਾ ਵੱਲ ਮੁੜ ਆਈਏ, ਜਿਸ ਲਈ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ (ਮਿਟਾਏ) ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਆ ਕੇ ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਤ ਅਤੇ ਸੁੱਖ ਦੇਵੇਗਾ। 3:19 ਵਿਚ ਪਤਰਸ ਕੋਲ ਯਿਸੂ ਵੱਲ ਮੁੜਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਦਿਲਕਸ਼ ਬਰਕਤਾਂ ਸਨ!

ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (3:20, 21)

ਅਸੀਂ ਦੋ ਬਰਕਤਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ: ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਮਿਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਸੁਖ ਦੇ ਦਿਨ।¹⁹ 20 ਅਤੇ 21 ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਪਤਰਸ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਤੀਜੀ ਬਰਕਤ ਵੀ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀ: ‘‘ਅਤੇ ਉਹ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ,²⁰ ਹਾਂ, ਯਿਸੂ ਹੀ ਨੂੰ, ਘੱਲ ਦੇਵੇ। ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਸਵਰਗ ਵਿਚ ਜਾ ਰਹੇ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰੇ

ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਾ ਆਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਵਿੱਤਰ ਨਬੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨੀ ਮੁੱਢੋਂ ਹੀ ਆਖਿਆ ਸੀ।' ਤੀਜੀ ਬਰਕਤ, ਜਿਹਦਾ ਪਤਰਸ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਯਿਸੂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਆਮਦ ਹੈ! ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਤੇ ਐਨੇ ਰੋਮਾਂਚਿਤ ਨਾ ਹੋਈਏ, ਪਰ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਬੜੀ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੁੱਖ ਝੱਲਦਿਆਂ ਉਹ ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਰਾਹ ਵੇਖ ਰਹੇ ਸਨ ਜਦ ਮਸੀਹ ਨੇ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਕਰ ਦੇਣਾ ਸੀ!

‘ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਾ ਆਵੇ’ ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਗਲਤਫ਼ਹਿਮੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਈ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਏ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਪਤਰਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਸੀ। ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਸੁਨਹਿਰਾ ਯੁੱਗ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਤਦ ਤਕ ਮਸੀਹ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਏਗਾ।²¹ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਵਾਪਸ ਆਣ ਕੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਲੋਕ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ।²² ਪਰ ਪਤਰਸ ਇੱਥੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ; ‘ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰੇ ਜਾਣ’ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਉਹਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਯਹੂਦੀ ਮੁਹਾਵਰੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।

ਪਤਰਸ ਦੇ ਯਹੂਦੀ ਸਰੋਤਿਆਂ ਲਈ,²³ ‘ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰੇ ਜਾਣ’ ਦੀ ਗੱਲ ਮਸੀਹ ਬਾਰੇ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਰਥਾਵਲੀ ਸੀ। ਜਦ ਮਸੀਹ ਆਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸਮਝ ਹੀ ਗਏ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਸੂਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ, ‘ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ ਕੀ ਤੂੰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਰਾਜ ਬਹਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?’ (1:6) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵੀ ਅਸਥਾਈ, ਭੌਤਿਕ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਉਹ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਉਸ ਜਲਾਲ ਦੇ ਮੁੜ ਆਉਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਦਾਉਦ ਅਤੇ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੇ ਰਾਜ ਸਮੇਂ ਸੀ। ਪਤਰਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤਫ਼ਹਿਮੀਆਂ²⁴ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਗੋਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਮਸੀਹਾ ਹੋਣਾ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੇ, ਮਸੀਹ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦਾਂ ਅਤੇ ਖ਼ਾਬ²⁵ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਪੂਰੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ!²⁶ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਮਸੀਹਾ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਰਾਹ ਵੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਕਿੰਨੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਯਹੂਦੀ ਸਰੋਤਿਆਂ ਲਈ 20 ਅਤੇ 21 ਆਇਤਾਂ ਵਿਚਲੇ ਪਤਰਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਹੀ ਖ਼ਾਸ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਪੂਰਣ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? ਪਤਰਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੱਚਾਈ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਦੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਵਿਚ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਹੁਣ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਖੁਦਾ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ; ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਾਪ ਨਾਲ ਭਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਕਸਰ ਦੁਸ਼ਟ ਲੋਕ ਵਧਦੇ ਫੁੱਲਦੇ ਅਤੇ ਤਾਕਤਵਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦ ਕਿ ਧਰਮੀ ਲੋਕ ਮੁਸੀਬਤ ਝੱਲਦੇ ਹਨ।

ਬੁਰਾਈਆਂ ਤਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤਕ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਉਹਦੇ ਆਉਣ ਤੇ
“ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ” ਸੁਧਾਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।²⁷

“ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰੇ ਜਾਣ ...” ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੀ ਬੇਹਤਰ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਉਤਪਤੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚਲੀ ਸਵਰਗ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਤਪਤ ਵਿਚ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਚੱਲਦਾ ਸੀ, ਜਦ ਤਕ ਪਾਪ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਚਣਹਾਰੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 21:3 ਵਿਚ, ਉਹ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸਬੰਧ ਫੇਰ ਤੋਂ ਸੁਧਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਤਪਤ ਵਿਚ, ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਰੁੱਖ ਦੇ ਫਲ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 22:2 ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਰੁੱਖ ਤੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਇਖਤਿਆਰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਤਪਤ ਵਿਚ ਸਵਰਗ ਲੋਕ ਖੁੱਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 22:1, 2 ਵਿਚ ਸਵਰਗ ਲੋਕ ਫੇਰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਤਪਤ ਵਿਚ, ਮੌਤ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਆਫ਼ਤ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 21:4 ਵਿਚ, ਮੌਤ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ। ਜਦ ਯਿਸੂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਵਾਪਸ ਆਵੇਗਾ (ਯੂਹੰਨਾ 14:3) ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਸੁਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ²⁸, ਉਸ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ²⁹ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਹ ਕਿੰਨੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਹੈ!

ਇਕ ਸੁਕਤੀਦਾਤੇ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ (3:22-24)

ਪਤਰਸ ਨੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਈ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ (ਆਇਤਾਂ 18, 21)। ਇਹਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹਨੇ ਮੂਸਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਕਈ ਨਬੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਸੀ:³⁰

ਮੂਸਾ ਨੇ ਤਾਂ ਆਖਿਆ ਭਈ ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਤੁਹਾਡੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ ਇਕ ਨਬੀ ਖੜਾ ਕਰੇਗਾ। ਜੋ ਕੁਝ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਖੇ ਉਹ ਨੂੰ ਸੁਣੋ। ਅਤੇ ਐਉਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਰ ਇਕ ਜਾਨ ਜੋ ਉਸ ਨਬੀ ਦੀ ਨਾ ਸੁਣੇ ਕੌਮ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇਕੀ ਜਾਵੇ (ਆਇਤਾਂ 22, 23)।

ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 18 ਅਤੇ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 23 'ਚੋਂ ਲਏ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ³¹ ਤੋਂ ਪਤਰਸ ਦੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਜਾਣੂ ਸਨ। ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ‘ਉਸ ਨਬੀ’ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਰਾਹ ਤੱਕ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੂਸਾ ਵਾਂਗ ਹੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਗੂ, ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਹਾਕਮ ਅਤੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਸੀ।³² ਜਦ ਯੂਹੰਨਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ, ‘ਕੀ ਤੂੰ ਏਲੀਯਾਹ ਹੈਂ?’ (ਯੂਹੰਨਾ 1:21)। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਆਉਂਦੇ ਵੇਖਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ‘ਸੱਚੀ ਮੁੱਚੀ ਇਹ ਉਹੋ ਨਬੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਜਗਤ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ’ (ਯੂਹੰਨਾ 6:14)। ਪਤਰਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਯਿਸੂ ਹੀ ਉਹ ਨਬੀ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਹੇ ਹੋਣਗੇ, ‘ਹਰ ਇਕ ਜਾਨ ਜੋ ਉਸ ਨਬੀ ਦੀ ਨਾ ਸੁਣੇ ਕੌਮ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇਕੀ ਜਾਵੇ।’ ਜੇ ਉਹ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਾ ਲੈਂਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਇਹਦੇ ਬਾਅਦ, ਪਤਰਸ ਨੇ ਉਸ ਮੁਕਤੀ ਦਾਤੇ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਨਬੀਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ: ‘‘ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨਬੀਆਂ ਨੇ ਸਮੁਏਲ ਤੋਂ³³ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜਿਹੜੇ ਉਹ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਹੋਏ, ਜਿੰਨਿਆਂ ਨੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਦਿੱਤੀ’’ (ਆਇਤ 24)। ਜਦ ਸਮੁਏਲ ਨੇ ਦਾਉਦ ਨੂੰ ਮਸਹ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਹੋਣ³⁴ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਉਹਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ 2 ਸਮੁਏਲ 7:8-17 ਵਿਚ ਦਾਉਦ ਨਾਲ ਮਸੀਹ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਵੱਲ ਸੀ। ਸਮੁਏਲ ਦੇ ‘ਵਾਰਸਾਂ’ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪਤਰਸ ਇਕ ਤੋਂ ਇਕ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ।³⁵ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਯਿਸੂ ਬਾਰੇ ਹੀ ਹਨ!

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ (3:25, 26)

ਹੁਣ ਤਕ, ਉਸ ਲੰਗੜੇ ਦੇ ਚੰਗਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਯਹੂਦੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਪਤਰਸ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵੱਲ ਜਾਣ ਲਈ ਫ਼ਰਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਤਰਸ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਹੀ ਪਲ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਆਖ਼ਰੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਪਤਰਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ। ਆਇਤ 25 ਅਤੇ 26 ਵਿਚ ਪਤਰਸ ਨੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੰਜ ਵਾਰ ਮੱਧਮ ਪੁਰਖ ‘‘ਤੁਸੀਂ/ਤੇਰੀ’’ ਜਾਂ ‘‘ਤੁਹਾਡੇ’’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਆਇਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ‘‘ਤੁਸੀਂ’’ ਅਤੇ ‘‘ਤੁਹਾਡੇ’’ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਪੜ੍ਹੋ।

ਪਤਰਸ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ‘‘ਤੁਸੀਂ ਨਬੀਆਂ ਦੇ ... ਪੁੱਤਰ’’ ਨਾਲ ਕੀਤੀ (ਆਇਤ 25ਉ)। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ‘‘ਨਬੀਆਂ ਦੀ ਸੰਤਾਨ’’ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪਾਉਣ ਲਈ ਨਬੀਆਂ ਦੀ ਪਾਠਸ਼ਾਲਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਪਤਰਸ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਆਪਣੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜੋ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਨਬੀਆਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ, ਬਿਲਕੁਲ ਉਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਪੁੱਤਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਯਹੂਦੀ ਹੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮਸੀਹ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਸਨ। ਸੈਂਕੜੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਯਿਸੂ ਤੇ ਪੈ ਰਹੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਾਂਗ ਚਮਕਦੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਯਹੂਦੀ ਅਜੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ!

ਫਿਰ ਪਤਰਸ ਨੇ ਉਸ ਨੇਮ ਤੋਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਫ਼ਾਇਦਾ ਯਾਦ ਕਰਾਇਆ ਜਿਹੜਾ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ‘‘ਤੁਸੀਂ ... ਉਸ ਨੇਮ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹੋ ਜਿਹਨੂੰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਉ ਦਾਦਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਤੇਰੀ ਅੰਸ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਘਰਾਣੇ³⁶ ਬਰਕਤ ਪਾਉਣਗੇ’’ (ਆਇਤ 25)। ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਉਤਪਤ 22: 18 ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਲਗਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਉਤਪਤ 22 ਵਿੱਚੋਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ, ‘‘ਹੁਣ ਅਬਰਾਹਾਮ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅੰਸ ਨੂੰ ਬਚਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ, ‘ਅੰਸਾਂ ਨੂੰ,’ ਜਿਵੇਂ ਬਾਹਲਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਦੇ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ‘ਤੇਰੀ ਅੰਸ ਨੂੰ,’ ਸੋ ਉਹ ਮਸੀਹ ਹੈ’’ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3: 16)। ਪਤਰਸ ਦੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਉਤਪਤ 22

ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਨਾਵਾਕਫ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਤੇ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣ ਪਾ ਸਕੇ।

ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਨਬੀਆਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦਾ ਖ਼ੁਦਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ। ਪਤਰਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਤਾਂ ਰਹਿਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਖ਼ੁਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ: ‘‘ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਵਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਖੜਾ ਕਰ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਘੱਲਿਆ ਭਈ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਉਹਦੀਆਂ (ਤੁਹਾਡੀਆਂ) ਬੁਰਿਆਈਆਂ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਰਕਤ ਦੇਵੇ’’ (ਆਇਤ 26)। ‘‘ਪਹਿਲਾਂ’’ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਭਾਵ ਸੀ ਕਿ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਵਰ ਦੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਤਾਂ ਸਨ,³⁷ ਪਰ ਇਸ ਆਇਤ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਤ ਦੇਣੀ ਸੀ, ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਮੋੜਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਆਇਤ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜ਼ੋਰ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ: ‘‘ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਉਹਦੀਆਂ (ਤੁਹਾਡੀਆਂ) ਬੁਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਰਕਤ ਦੇਵੇ।’’ ਕੌਮੀ ਨਵਾਂ ਪਣ ਇਕ ਇਕ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਸੀ।³⁸

ਪਤਰਸ ਲਈ ਆਇਤ 19 ਵਾਲੀ ਬੇਨਤੀ ‘‘ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ’’ (2:40) ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਣ ਲਈ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਯਿਸੂ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਉਹਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮੁੜ ਆਉਣ। ਪਰ, ਉਹਨੂੰ ਮੌਕੇ ਦਾ ਫ਼ਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ‘‘ਜਾਂ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬਚਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਜਾਜਕ, ਹੈਕਲ ਦਾ ਸਰਦਾਰ ਅਤੇ ਸਦੂਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਆਏ ... । ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਹੱਥ ਪਾ ਕੇ ਦੂਏ ਦਿਨ ਤੀਕਰ ਹਵਾਲਾਤ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ’’ (ਆਇਤਾਂ 4: 1-3)।

ਯਹੂਦੀ ਆਗੂ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੈਦ ਵਿਚ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਅਗਲੀ ਆਇਤ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਚਨ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੇ ਨਿਹਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜ ਕੁ ਹਜ਼ਾਰ ਹੋ ਗਈ’’ (ਆਇਤਾਂ 4: 4)। ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਮੰਗਤਾ ਵੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਖ਼ੀਰ ਸਰੀਰਕ ਚੰਗਿਆਈ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਆਤਮਿਕ ਚੰਗਾਈ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸਾਰ

ਅਗਲੇ ਪਾਠ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਦੇ ਮਹਾ ਸਭਾ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ‘‘ਯਿਸੂ ਦੇ ਨਾਮ’’ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਾਂਗੇ। ਪਰ ਹੁਣ ਇੱਥੇ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਂ ਉਸ ਸਮਾਨਤਾ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਜਿਹੜੀ ਅਧਿਆਇ 3 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਉਸ ਲੰਗੜੇ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ³⁹ ਉਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਧਿਆਇ 4 ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਪਤਰਸ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਮੀ ਲੰਗੜਾ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ:

ਜੇ ਅੱਜ ਸਾਥੋਂ ਇਸ ਭਲੇ ਕੰਮ ਦੇ ਵਿਖੇ ਪੁੱਛੀਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਇਕ ਬਲਹੀਣ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਭਈ ਉਹ ਕਿੱਕਰ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਤੁਸਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦਿਆਂ ਸਾਰਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਲੂਮ ਹੋਵੇ ਕਿ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਨਾਸਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਿਹਨੂੰ ਤੁਸਾਂ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਅਤੇ ਜਿਹਨੂੰ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਨੇ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਵਾਲਿਆ ਉਸੇ ਤੋਂ ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਖੜਾ ਹੈ। ਅਰ ਕਿਸੇ ਦੂਏ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਕਾਸ਼ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦੂਜਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾਣਾ ਹੈ (4:9, 10, 12)।

ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ, ਪਰ ਆਇਤ 9 ਵਿਚ ‘‘ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ’’ ਅਤੇ ਆਇਤ 12 ਵਿਚ ‘‘ਬਚਾਏ ਜਾਣਾ’’ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕੋ ਹੀ ਮੂਲ ਤੋਂ ਹਨ। ਪਤਰਸ ਆਪਣੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਯਿਸੂ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਮੰਗਤੇ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਚੰਗਾਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਉਹਨੂੰ ਆਤਮਿਕ ਚੰਗਾਈ ਵੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇੰਜ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਯਿਸੂ ਨੇ ਲੰਗੜੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਬੀਮਾਰੀ ਤੋਂ ਛੁਡਾਇਆ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਬੀਮਾਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਉਸ ਲੰਗੜੇ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਦੀ ਹਰ ਰੋਜ਼, ਲੰਘਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੇਢੀਆਂ ਤੇ ਸੁੱਕੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸ ਤੇ ਤਰਸ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇਗਾ; ਪਤਰਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਉਸ ਮੰਗਤੇ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਟੇਢੇ, ਵਿੰਗੇ ਸਨ, ਅਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਸੁੱਕ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕ ਆਦਮੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅਜੇ ਤਕ ਆਪਣੀ ਰੂਹ ਚੰਗਾਈ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਤਾਂ ਹੁਣੇ ਸਮਾਂ ਹੈ।

ਵਿਜੁਅਲ-ਏਡ ਨੋਟਸ

2:38 ਅਤੇ 3:19 ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਚਾਰਟ ਤੇ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ‘‘ਮਿਟਾਇਆ ਜਾਣਾ’’ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਤੇ ‘‘ਪਾਪ’’ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਮੋਟਾ ਸਾਰਾ ਲਿਖ ਕੇ ਮਿਟਾ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ‘‘ਮਿਟਾਇਆ ਜਾਣਾ’’ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਇਕ ਛੋਟੀ ‘‘ਤਖ਼ਤੀ’’ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੋਡਲਿੰਗ ਵਾਲੀ ਕਿੱਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਇਸ ਤੇ ਕੁਝ ਲਿਖੋ, ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿਓ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਦਿਲਚਸਪ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਲੇਟ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਉੱਤੇ ਸਲੇਟੀ ਜਾਂ ਚਾਕ ਨਾਲ ‘‘ਪਾਪ’’ ਮੋਟਾ ਕਰ ਕੇ ਲਿਖੋ; ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਰਗੜੋ, ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਮਿਟ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਰਮਨ ਨੋਟਸ

ਮੈਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਸੰਦੇਸ਼ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ। (ਲੂਕਾ ਨੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਨਕਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ; ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹਨੇ ਡੱਕ ਲਿਆ।) ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2 ਅਤੇ 3 ਵਿਚ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 4 ਅਤੇ 10 ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ‘‘ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਜਿਸ ਦਾ ਪਤਰਸ ਨੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ’’ ਤੇ ਇਕ ਪਾਠ ਤਿਆਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਸਿਰਫ਼ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਕ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹੀ ਹੋਣ। ਇਹ ਪਾਠ ਸਮਰਥਾ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪਤਰਸ (ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ) ਹੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ!

‘‘ਮੂਸਾ ਵਰਗਾ ਇਕ ਨਬੀ’’ ਤੇ ਇਕ ਦਿਲਚਸਪ ਉਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 18:15, 18, 19; ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 23:29; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 23:22, 23)। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਟੀਕਾ ਵਿਚ, ਕਾਫ਼ਮੈਨ ਨੇ 19 ਢੰਗ ਦੱਸੇ ਹਨ ਕਿ ਯਿਸੂ ਮੂਸਾ ਵਰਗਾ ਸੀ ਅਤੇ 13 ਢੰਗ ਦੱਸੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਮੂਸਾ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਕਾਫ਼ਮੈਨ, *ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਹਿਬ੍ਰਿਊਸ*)।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਮੁਨਾਸਬ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦਿਵਾਨੇ ਮੁੰਡੇ ਜਾਂ ਕੁੜੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੋ ਬਾਰ ਬਾਰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਲਈ ਨਾਮ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਉਹਦੇ ਲਈ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਚੱਲਦੀ ਹੈ। ²ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪੂਰਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਰਸ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮਿਲਦੀ ਜੁਲਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਰਤੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਕ ਵਾਰ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਲੂਕਾ ਦੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ³ਯਸਾਯਾਹ 53. ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8 ਵਿਚ ਹਬਸ਼ (ਕੁਸ਼) ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਫ਼ਿਲਿੱਪਸ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ। ⁴ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 22. ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਤਾਂ ਪਤਰਸ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਹੀ ਹੈ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨੇ ਉੱਥੇ ਰੁਕ ਕੇ ਯਸਾਯਾਹ ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਦੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਚਨ ਦੁਹਰਾਏ ਹੋਣ। ⁵ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਛੁਡਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹੀ ਫੜਵਾ ਦਿੱਤਾ। ⁶ਪਵਿੱਤਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ‘‘ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ।’’ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਵਰਤਣ ਤੇ, ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਾਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਲਈ ਵਰਤਣ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ⁷‘‘ਧਰਮੀ’’ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ। ⁸ਯੂਹੰਨਾ 6:69 ਵਿਚ ਵੀ ਪਤਰਸ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ‘‘ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਪੁਰਖ’’ ਕਿਹਾ। ⁹ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਣਜਾਣਪੁਣੇ ਤੇ ਵੇਖੋ, ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 13:27; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 2:8. ¹⁰ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:26 ਵੇਖੋ। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਪੱਤਰੀ ਦਾ ਲੇਖਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਨੂੰ ‘‘ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ’’ ਕੀਤੇ ਪਾਠ ਕਰਿੰਦਾ ਹੈ।

¹¹ਪਤਰਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਸਲੀਬ ਇਕ ਵੱਡੀ ਰੁਕਾਵਟ ਸੀ। ¹²ਕੁਝ ਲੇਖਕ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸਲ ‘ਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੈਂਟੀਕਾਸਟ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਯਹੂਸਲਮ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਰੋਜ਼ ਮਸੀਹ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ (2: 38, 41, 47)।¹³ ਅਰਥਾਵਲੀ ਵਿਚ ਵੇਖੋ 'ਤੋਬਾ'।¹⁴ ਲੋਕ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਮੋਮ ਦੀਆਂ ਤਖਤੀਆਂ ਤੇ ਤਿੱਖੀਆਂ ਸੋਟੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਲਿਖਦੇ ਸਨ। ਅਜਿਹੀ ਲਿਖਾਵਟ ਨੂੰ ਸਤ੍ਰਾ ਬਰਾਬਰ ਕਰਕੇ 'ਮਿਟਾਇਆ' ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।¹⁵ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਕਿੰਗ ਜੇਮਸ ਅਨੁਵਾਦ ਵਾਲੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ 'be converted' (ਬਦਲ ਜਾਓ) ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਹੁਕਮ ਹੈ, ਕਈਆਂ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿ 'ਇਕਰਾਰ ਵਾਚ ਵਿਚ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕਰੀਏ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਸ਼ਬਦ 'be' ਤੇ ਹੱਕ ਜਮਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਆਓ ਪਿੱਛੇ ਬੈਠ ਜਾਈਏ ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੇਈਏ।' 'ਮੁੜ ਆਓ' 'ਬਦਲ ਜਾਓ' 'be converted' ਦੇ ਬੇਹਤਰ ਅਨੁਵਾਦ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਗ਼ਲਤ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। 'ਮੁੜ ਆਓ' ਲਈ ਮੂਲ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਇਕ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਹਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਵੱਲ ਮੁੜਨਾ।'¹⁶ ਮੂਲ ਵਿਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੱਲ ਮੁੜਨਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲ ਮੁੜਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਵੇਖੋ 11:21)।¹⁷ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਡੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਨੂੰ ਛੇਦਣ ਵਾਲੇ ਭਿਆਂਕਰ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣਾ ਅਜਬ 'ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਮਾਂ' ਹੈ। ਪਰ, ਇਹ 'ਸੁੱਖ ਦੇ ਦਿਨ' ਸਾਡੀ ਮਸੀਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਵੀ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਦ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੱਥ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ! ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਈਬਲ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਲਾਸ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਉਹ ਦੱਸਣ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ 'ਸੁੱਖ' ਮਿਲਿਆ।¹⁸ 'ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦਾ ਕੰਮ (2): ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ?' ਤੇ ਅਗਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਇਕ ਲੇਖ ਵੇਖੋ।¹⁹ ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਰਕਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।²⁰ 'ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੋਇਆ' ਯੂਨਾਨੀ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਕਸਦਾਂ ਦੇ ਇਕ ਭਾਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਖੁਦਾ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ 'ਠਹਿਰਾਇਆ।' 'ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ' ਇਸ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਕੰਮ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ: ਪਤਰਸ ਆਪਣੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਨੇ ਇਹ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹੀ ਕੀਤਾ।

²¹ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਾਪ ਭਰੀ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਕੋਈ ਰੂਹਾਨੀ 'ਸੁਨਹਿਰੀ ਯੁੱਗ' ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਅਸਲ 'ਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਹੈਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹਦੇ ਆਉਣ ਤੇ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਵੇਗਾ ਵੀ (ਲੂਕਾ 18: 8)।²² ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸੰਕੇਤਕ ਆਇਤਾਂ ਦਾ ਸ਼ਬਦੀ ਅਰਥ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।²³ ਬਾਈਬਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਇਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ 'ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਸੀ?'²⁴ ਮਸੀਹੀ ਬਣਨ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਲਪਨਿਕ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ-ਜਿਵੇਂ ਰਾਜ ਬਾਰੇ ਰਸੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤਫ਼ਹਿਮੀਆਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ।²⁵ ਮੈਂ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ 'ਜਾਇਜ਼' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮਸੀਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਆਸਾਂ ਅਤੇ ਖ਼ਾਬ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ (ਜੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨਹੀਂ) ਆਸਾਂ ਅਤੇ ਖ਼ਾਬ ਮਸੀਹ ਬਾਰੇ ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਸਨ। ਪਤਰਸ ਨੇ 'ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰੇ ਜਾਣ' ਨੂੰ 'ਅਸਲ 'ਚ' ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਵਿੱਤਰ ਨਬੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨੀ' ਤਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।²⁶ ਪਤਰਸ ਇਕ ਕੌਮੀ ਆਸ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਆਸ ਵਿਚ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।²⁷ 'ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ' ਯੂਹੰਨਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਮਸੀਹ ਦਾ ਰਾਹ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਆਇਆ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਮਲਾਕੀ 3: 1; 4: 5, 6; ਮੱਤੀ 17: 11, 12; ਮਰਕੁਸ 9: 12, 13)। ਯਿਸੂ ਦੀ ਕੁਬਰਾਨੀ ਨਾਲ ਪੁਰਖਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲ ਮੁੜਨ ਨਾਲ 'ਸੁਧਾਰ' ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2: 16-18)। ਫਿਰ ਵੀ, ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।²⁸ ਜਿਸ ਦਾ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਹੈ, ਅਸਲ 'ਚ ਹੁਣ ਉਹ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਵੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਅਜੇਹੇ ਫਿਕਰਾਂ ਦਾ ਅਬਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।²⁹ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਬਣਾ ਲਓ: ਸਿਹਤ ਗੁਆਚੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੌਲਤ ਗੁਆਚੀ ਤਾਂ ਸਵਰਗ ਵਿਚ ਧਨ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੋਸਤ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਜੀਜ਼ ਖੋਇਆ ਤਾਂ ਸਵਰਗ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੇਸਵਰ, ਮਸੀਹ, ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ, ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਤਾਂ (ਪਵਿੱਤਰ ਲੋਕਾਂ) ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਵਾਂਗੇ।³⁰ ਯਹੂਦਾ 14, 15 ਵਿਚ ਹਨੋਕ ਨੂੰ ਨਬੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਨਬੀ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਇੰਮਾਊਸ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਦੋ ਜਣਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ,

ਯਿਸੂ ਨੇ ਵੀ 'ਮੂਸਾ ਅਰ ਸਭਨਾਂ ਨਬੀਆਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ' ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ (ਲੂਕਾ 24:27)।

³¹ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਵਾਲੇ ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 18:15, 18 ਅਤੇ 19 ਵਿੱਚੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 23:29 ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ। ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ ਦੋਵੇਂ ਮੂਸਾ ਨੇ ਹੀ ਲਿਖੇ। ³²ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 18 ਵਿਚ ਮੂਸਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਨਾਨੀਆਂ ਵਾਂਗ ਜਾਦੂ ਟੂਣੇ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵੱਲ ਨਾ ਮੁੜੋ। ਸਗੋਂ ਖੁਦਾ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸਦਾ ਲਈ ਆਪਣਾ ਇਕ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਦੇਵੇਗਾ; ਜਿਵੇਂ ਉਹਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਓਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ 'ਇਕ ਨਬੀ ਖੜਾ ਕਰੇਗਾ।' ਖੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ; ਉਹਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੁਲਾਰੇ ਤੋਂ ਮਹਿਰੂਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੂਸਾ ਇਕ ਵਿਰਲਾ ਇਨਸਾਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲੀ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਕਿ ਅੰਤਰਿਮ ਨਬੀ ਸਿਰਫ਼ ਮੂਸਾ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਦਾ ਕੁਝ ਭਾਗ ਹੀ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 'ਨਬੀ' ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ³³ਵੇਖੋ 13:20. ਸਮੂਏਲ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ 'ਜ਼ਬਾਨੀ ਨਬੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ³⁴ਵੇਖੋ 1 ਸਮੂਏਲ 13:14; 15:28; 16:13; 28:17. ³⁵ਕੁਝ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਫਿਕਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਹਰੇਕ ਨਬੀ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਅਜਿਹੀ ਫਿਕਰ ਬੇਲੋੜੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਨਬੀ ਨੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਲਾਜਵਾਬ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਮਸੀਹ ਨੇ 'ਮੂਸਾ ਅਰ ਸਭਨਾਂ ਨਬੀਆਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ... ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸਿਆ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਭਨਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ' (ਲੂਕਾ 24:27)। ³⁶ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਵਾਅਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਸੀਹੀ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਗੈਰ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਮਿਲਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵਾਅਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਕਿ 'ਜੇ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਯਹੂਦੀ ਬਣਨ।' ³⁷ਮੁਕਤੀ 'ਪਹਿਲਾਂ ਯਹੂਦੀ ਫਿਰ ਯੂਨਾਨੀ ਲਈ' ਸੀ (ਰੋਮੀਆਂ 1:16)। 13:45, 46; ਰੋਮੀਆਂ 2:9, 10 ਵੀ ਵੇਖੋ। ³⁸ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸਰਾਏਲ ਲਈ ਹੀ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ³⁹ਭਾਵੇਂ 3:12 ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਪਤਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ, ਪਰ 4:2 ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦੇ' ਸਨ।